

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool te NEEROETEREN - MAASEIK

Hoofdstructuur	basisonderwijs
Pedagogisch geheel	105461-15289
Instellingsnummer	105461
Instelling	Vrije Basisschool
Directeur	Vic MEDAER
Adres	Ophovenstraat 71 - 3680 NEEROETEREN - MAASEIK
Telefoon	089-86.30.71
E-mail	victor.medaer@kbaoneeroeteren.be
Website	www.kbaoneeroeteren.be
Bestuur van de instelling	vzw Katholiek Basisonderwijs Neeroeteren
Adres	Maaseikerlaan 2A - 3680 NEEROETEREN (Maaseik)
Scholengemeenschap	Oeterse scholengemeenschap basisonderwijs
Adres	Maaseikerlaan 2a - 3680 NEEROETEREN (Maaseik)
CLB	Vrij CLB Maasland
Adres	Deken Bernardstraat 4 - 3630 MAASMECHELEN
Dagen van het doorlichtingsbezoek	25-02-2013, 26-02-2013, 27-02-2013
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	27-02-2013
Datum bespreking verslag met de instelling	27-03-2013
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Paul Lemmens
Teamleden	Ann Schelfhout Bart Haenraets
Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie.....	8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming.....	8
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: muzische vorming en wiskundige initiatie	8
3.1.1.4 Lager onderwijs: wiskunde	11
3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming.....	13
3.1.1.6 Lager onderwijs: lichamelijke opvoeding.....	14
3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	16
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?.....	16
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	18
4.1 Welzijn.....	18
4.2 Curriculum	18
4.2.1 Onderwijsorganisatie.....	18
4.3 Begeleiding.....	19
4.3.1 Leerbegeleiding	19
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	21
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	23
6.1 Wat doet de school goed?.....	23
6.2 Wat kan de school verbeteren?	23
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	24
7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG.....	25
7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg	25
7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg	25
7.3 Overige reglementering: regeling voor het vervolg	25

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de instelling een selectie van de onderwijsreglementering:
 - een selectie van leergebieden om het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen na te gaan.
Voor elk leergebied onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - o het onderwijsaanbod
 - o de uitrusting
 - o de evaluatiepraktijk
 - o de leerbegeleiding
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de instelling dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het onderzoek naar de hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid

De controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de instelling vindt gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle resulteert in een afzonderlijk verslag dat bij het doorlichtingsverslag wordt gevoegd en eveneens verschijnt op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders, leerlingen of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De Vrije Basisschool 'Oeterveld' gelegen aan de Ophovenstraat 71 te 3680 Neeroeteren vormt één pedagogisch geheel met de Vrije Basisschool 'De Wissel', vlakbij gehuisvest aan de Maaseikerlaan 2A. Beide scholen zijn in elkaar vervlochten en organiseren naast kleuteronderwijs de onderbouw van beide scholen in 'De Wissel', de bovenbouw in 'Oeterveld'. Basisschool 'Oeterveld' heeft ook nog een vestigingsplaats voor kleuteronderwijs in de Dennenstraat. De werking loopt er min of meer parallel met deze in het centrum. De inspectie beschrijft beide scholen in een vrijwel gelijklopend rapport.

De verstrengeling van beide scholen zette de inspectie aan om voor het kwaliteitsonderzoek in te zoomen op de onderwijsorganisatie. De leerbegeleiding werd gekozen als een tweede indicator.

Vanuit het gegeven dat beide scholen op alle vlakken samenwerken, werd deze situatie in een samenwerkingsconvenant verankerd. Hierdoor profileren de onderwijsinstellingen zich als één school naar de buitenwereld. Beide directeurs hebben in de ambtsuitvoering locatieverantwoordelijkheid en dragen samen de school door veelvuldig overleg. Dagdagelijkse beslommeringen nemen veel tijd in beslag. De effectieve opvolging van gemaakte afspraken en van de teamleden komt hierdoor al eens in het gedrang. Zij ervaren gerichte steun van het schoolbestuur. Het gedeeld leiderschap wordt ondersteund door het kernteam en het zorgteam, wat de doelgerichtheid van het beleidsvoorbereidend werk en het creëren van een groter draagvlak voor vernieuwingen onderbouwt.

Krachtig is de zorgwerking. Een transparant zorgbeleid, gedragen door een zorgvisie en onderbouwd met doeltreffende procedures en ondersteunende structuren, wint almaar aan belang. Gerichte overlegmomenten voor zorgkinderen leiden tot een actiegericht zorgbeleid, dat in de uitvoering opgevolgd en bijgestuurd wordt. Deze zorgwerking waarbij ook de lestijden socio-economische status (SES) geïntegreerd aangewend worden, en de goede contacten met externe hulpverleners laten teamleden groeien in de zorgexpertise.

Voor het erkenningsonderzoek focuste de inspectie op wiskundige initiatie, wiskunde en muzische vorming voor zowel de kleuter- als de lagere afdeling. Voor die laatste wenste de inspectie ook lichamelijke opvoeding onder de loep te nemen.

De kleuterafdelingen streven voor beide leergebieden, via het aanreiken van een krachtig geïntegreerd en thematisch aanbod, in voldoende mate de ontwikkelingsdoelen na. Het uitwerken van dit aanbod op basis van leerplandoelen en het bewaken van de volledigheid ervan, is nog geen verworven praktijk. Hoewel het team beschikt over een veelheid van persoonsgebonden observaties, is het in beeld brengen van competenties op basis van relevante leerplandoelen niet gebruikelijk. Een aantal genormeerde tests en de gegevens over het vervolgonderwijs in de aanvangsklas geven vertrouwen in het aangereikte uitdagende aanbod en de geleverde inspanningen.

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor wiskunde in voldoende mate. Een dekkend en gradueel opgebouwd leerstofaanbod dat werd getoetst aan de leerplandoelen, garandeert in hoge mate dat leerlingen de vooropgestelde kennis, inzichten en vaardigheden verwerven. Dat blijkt ook uit de resultaten van de koepeleigen toetsen. Bovendien weet de school te differentiëren in haar wiskunde-aanbod waardoor leerlingen onderwijs op maat krijgen.

Eenzelfde vaststelling geldt niet voor muzische vorming. De lagere afdeling bereikt vooralsnog in onvoldoende mate de eindtermen voor dit leergebied. De leerkrachten vallen niet terug op een valide referentiekader dat helpt om de leerplandoelen te realiseren. Ondanks bijscholingen en ondersteunende sessies van externen, blijkt het aanbod niet evenwichtig en breed en krijgen bepaalde domeinen te weinig of nauwelijks aandacht. De school bewaakt de graduele opbouw over de leerjaren heen nog niet. Muzische processen krijgen bij een aantal leraren stilaan wel meer en meer aandacht, toch is er nog een aanzienlijk aantal dat nog sterk productgericht werkt. Dat mondt uit in vrij modelmatige resultaten en een weinig

gedifferentieerd aanbod. Contrasterend met de muzische toonmomenten die inspelen op talenten bij leerlingen, zijn de slechts matig betrokkenheidsverhogende activiteiten en de sober muzisch aangeklede klassen. Genieten, plezier beleven en creativiteit zijn voor tal van leraren zeker nog geen prioritaire uitgangspunten tijdens muzische activiteiten. De evaluatie en de rapportering sporen ook niet met de belangrijke muzische doelstellingen en komen eerder vanuit de eigen perceptie tot stand.

Het aanbod voor lichamelijke opvoeding is onvoldoende in de lagere afdeling om de eindtermen bij zo veel mogelijk leerlingen te kunnen bereiken. Voor de organisatie van lichamelijke opvoeding valt de lagere afdeling deels terug op een bijzondere leermeester en deels op de inbreng van de groepsleraren. Vertrekt die eerste vanuit een legitiem kader, uitgezet in een doordachte jaarplanning, dan zijn de lessen gegeven door de groepsleraren eerder gericht op bewegingsmomenten, sport en spel. Ze vallen nauwelijks terug op het leerplan. Er gelden voor hen ook geen afspraken die de continuïteit en de gradatie bewerken en de evaluatie aansturen. De wijze waarop de groepsleraren het leergebied invullen - sommigen voorzien zelfs geen aanbod - weegt op de reële bewegingskansen van de kinderen en draagt niet bij tot het ontwikkelen van hun motorische competenties. Er was ook geen leerplanstudie of andere vorming voor de groepsleraren. De wijze waarop het leergebied invulling krijgt, draagt ook niet bij tot het ontwikkelen van een gezonde levensstijl.

Het slagen en/of niet slagen van de school om de eindtermen te bereiken, valt zeker grotendeels samen met het algemeen beleid. De teamleden krijgen grote autonomie om hun pedagogisch-didactische opdracht waar te maken. De directie rekent wel eens te sterk op het verantwoordelijkheidsgevoel van de leraren en stuurt vooral indirect en weinig persoonlijk aan. Hoewel de school sinds enkele jaren werkt aan een eigen visie op onderwijs en opvoeding, is er nog een groot verschil tussen wat de school pretendeert en wat bepaalde teamleden doen. Vernieuwingstrajecten dreigen meer dan eens te stranden door te vlugge of onvoltooide implementatieprocessen en zijn daardoor weinig doelgericht en doeltreffend. De kwaliteitszorg steunt te beperkt op doordachte en planmatige trajectondersteuning, waarbij planning, uitvoering, evaluatie en borging of bijsturing de leidraad vormen.

De professionele openheid voor vernieuwingen en veranderingen is divers. Er is veel ruimte voor individuele eigenheid maar die wordt niet gekanaliseerd in het kader van een gedragen schoolopdracht. De inspectie is van mening dat er in de school voldoende expertise aanwezig is om dit gunstig advies beperkt in de tijd succesvol om te buigen. De school krijgt daar drie jaar de tijd voor. De inspectie rekent op een efficiënte en effectieve trajectbegeleiding en op een algemene vernieuwingsbereide houding, die nu al bij heel wat teamleden aanwezig is, om de aanwezige competenties en talenten volop in te zetten bij het verbetertraject voor lichamelijke opvoeding en muzische vorming in de lagere afdeling.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs

wiskundige initiatie
muzische vorming

Lager onderwijs

wiskunde
muzische vorming
lichamelijke opvoeding

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Logistiek

Welzijn

Veiligheid
Gezondheid en hygiëne
Milieu

Onderwijs

Curriculum

Onderwijsorganisatie

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied wiskundige initiatie in voldoende mate na. Geïntegreerd in een totaalaanbod krijgen kleuters kansen om kennis, inzichten, vaardigheden en begrippen in de verschillende domeinen te verwerven. Via een uitdagende didactiek biedt ondersteunend ontwikkelingsmateriaal in een gestructureerde leeromgeving krachtige ontwikkelingskansen. Door middel van observaties en een aantal genormeerde tests brengen teamleden effecten in kaart. De voortgang van de leerlingen in het eerste leerjaar bevestigt deze inspanningen.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor muzische vorming in voldoende mate na. Dit gebeurt binnen de diverse domeinen en vanuit een thematische en geïntegreerde werking. Een aantal intentionele muzische activiteiten en de functionele ontwikkeling via divers hoekenwerk bieden ruime kansen tot expressie en genieten. Kleuters doen ervaringen op via verscheiden muzische uitingen en maken kennis met een uitgebreid gamma aan materialen en technieken. Diverse outputgegevens ondersteunen deze vaststelling.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: muzische vorming en wiskundige initiatie

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

De leraren hanteren reeds meerdere jaren een koepelgebonden referentiekader als werkinstrument om het aanbod te plannen. In deze documenten verwijzen ze naar verschillende ontwikkelingsaspecten en ervaringsituaties. Voor weerkerende activiteiten ondersteunen ontmoetings- en hoekenfiches de praktijk. Een aantal van deze fiches werd bijgestuurd op basis van een wijzigende praktijk. De graduele uitwerking ervan steunt op veel informeel overleg en het kennisnemen van elkaars fiches en praktijk.

De klaspraktijk voorbereiden en uitwerken op basis van de relevante leerplandoelen of de ontwikkelingsdoelen is geen gangbare praktijk. Teamleden vertrouwen op het koepelgebonden instrument om de leerplandoelen na te streven. Een aantal teamleden turft haar aanbod op basis van ontwikkelingsaspecten, dit om hiaten of overlap te ontdekken, anderen ervaren dit als planlast en voeren dit niet uit. Schoolafspraken over het bewaken van het aanbod op relevante ontwikkelingsaspecten of leerplandoelen ontbreken, waardoor diversiteit ontstaat.

Leerkrachtafhankelijk, of bij gelegenheid van een vormingsactiviteit, raadplegen teamleden leerplannen. Evenzo hanteert een aantal teamleden een koepeleigen digitaal instrument, waarbij leerplan- en ontwikkelingsdoelen aan de ontwikkelingsaspecten gekoppeld zijn. Teamleden geven aan nog te weinig vertrouwd te zijn met deze werking.

Bij de voorbereiding van een thema, dat geschraagd wordt door de leefwereld

van het kind en de chronologie van het jaar, werken de meeste teamleden een rudimentaire weekplanning uit. Deze vertrekt zelden vanuit verscheiden leergebiedgebonden competenties. Dagplanningen concretiseren de verdere uitwerking met uitdagende en gevarieerde activiteiten, die kleuters in hun ontwikkeling stimuleren en hun nieuwsgierigheid prikkelen. Minder koppelen de leerkrachten relevante doelen aan het aanbod en enten ze hierop mogelijke observaties, die de competenties van de leerlingen in verschillende deelaspecten in kaart brengen.

In alle klassen is er ruime aandacht voor de ontwikkeling van een positief zelfbeeld, een hoog welbevinden en een grote betrokkenheid, dit vanuit een kindvriendelijke en rustgevende benadering van kleuters. Door de didactische competenties, maar ook door de doordachte indeling en invulling van de klasinrichting en de hoeken bewerkstelligen de kleuteronderwijzeressen een veilig en positief klasklimaat en vele kansen voor een verdere ontwikkeling.

De verschillende domeinen van de leergebieden in de focus komen via gevarieerde uitdagende activiteiten evenwichtig en in voldoende mate aan bod. In de meeste thema's besteden teamleden veel aandacht aan muzische verwerkingen en uitingen. Afhankelijk van het thema komen wiskundige aspecten ruimschoots aan bod. Het plannen van een intentioneel aanbod voor wiskundige doelen komt iets minder doelgericht aan bod. Toch bieden functionele activiteiten in diverse hoeken ruime ontwikkelingskansen in een sociaal en interactief gebeuren, wat een hoge actieve betrokkenheid en een harmonische ontwikkeling ondersteunt.

Door de uitwerking van een aanbod in thema's, bewerkstelligen de kleuteronderwijzeressen een grote horizontale samenhang. De graduele uitwerking weerspiegelt zich in hoofdzaak in de inrichting van de respectieve lokalen. Met de leeftijd verhoogt het aanbod in diversiteit en hoeveelheid. Lopende thema's zijn echter niet in alle klassen even goed zichtbaar. De aandacht voor de aanwezigheid van muzische werkjes in het klasbeeld is eerder verscheiden. Naast mooie creaties is nog behoorlijk wat reproductief-modelmatig werk aanwezig, waarbij bovendien enkel technische en motorische competenties gestimuleerd worden. Dit is in tegenspraak met de verwoorde visie.

Kleuters krijgen de gelegenheid een aantal culturele voorstellingen bij te wonen. Teamleden schakelen ook ouders of grootouders in om aan muzische activiteiten te participeren.

Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd
Klasmanagement

De teams hanteren criteria voor de indeling van de groepen volgens leeftijd en kunnen aan de slag met vrij homogene groepen. Met het oog op het organiseren van zo klein mogelijke groepen wordt een beperkt aantal kleuters in de voormiddag verdeeld in subklasgroepen. Vooral het vele informele overleg tussen teamleden en duopartners zorgt voor een consistent les- en themaverloop.

Om de ontwikkelingsdoelen na te streven voorzien de kleuteronderwijzeressen voldoende onderwijstijd. Zij plannen echter niet structureel in hun weekschema's onderwijstijd voor de leergebieden in de focus.

Diverse symbolen, visualisaties op spelmateriaal, pictogrammen en getalbeelden

brengen kleuters in contact met een goed gestructureerde en doordachte organisatie. In de meeste klassen staat een materieel-organisatorisch management garant voor een kwaliteitsvolle benadering. Klasafspraken, daglijnen, takenborden en hoekenoverzichten ondersteunen de zelfstandigheid en de zelfsturing van de kleuters.

Materieel beheer
 Uitrusting
 Ontwikkelingsmaterialen
 Leermiddelen

Alle klassen beschikken over voldoende en rijk ontwikkelingsmateriaal. Aangekocht, eigen verzameld of aangemaakt didactisch materiaal ondersteunt het onderwijsleerproces.

Voor het uitwerken van hun aanbod beschikken teamleden over een behoorlijk arsenaal aan ondersteunend bronnenmateriaal voor de leergebieden in de focus. Deze vullen de eigen deskundigheid en de informatie via internet of uit het informele overleg verder aan.

Een aantal denkspellen met een wiskundige inslag ondersteunt de ontwikkeling van rekenbegrippen en getalinzicht. Kalenders, zandtafels, maar ook de inrichting van bepaalde hoeken stimuleren door hun regelmaat in het aanbod en de mogelijkheid tot het actief handelen, inzichten in vorm, maat en hoeveelheid.

Getalbeelden komen bij de oudere kleutergroepen stelselmatig in beeld, dit in overeenstemming met de praktijk in het eerste leerjaar. Bepaalde klassen hanteren functionele werkblaadjes, zonder te vervallen in pre-instructie of doen de eerste aanzetten in contractwerk.

De meeste klassen beschikken over een informatie- en communicatietechnologehoek (ICT). De effectieve aanwending ervan is minder eenduidig.

Evaluatie
 Evaluatiepraktijk
 Evenwichtig / representatief
 Kindvolgsysteem
 Gericht op bijsturing
 Leerlingvolgsysteem

Teamleden screenen driemaal per jaar het welbevinden en de betrokkenheid bij de kleuters. Daarnaast geven ze een waardeoordeel op basis van een globale perceptie aan een achttal basiscompetenties. Deze beoordeling vindt een concretere onderbouwing vanuit een aantal observaties. Het is nog niet de gewoonte om gericht te observeren vanuit een aantal dominante leerplandoelen, verankerd in een intentioneel aanbod en hierop de competentieontwikkeling in beeld te brengen en vervolgens de zorg te enten. De meeste vaststellingen uit de observaties van activiteiten en gedragingen situeren zich meer in de algemene ontwikkeling van de kleuter. Zorgdagboeken, individuele registratieformulieren, maar ook de klasspiegel zijn voorbeelden waaruit deze aandacht blijkt. Specifieke muzische talenten worden zelden in beeld gebracht.

Bij de oudere kleuters voorziet het team een aantal genormeerde testen voor rekenbegrippen, inzichten of schoolrijpheidsvoorwaarden. Teamleden wenden deze instrumenten in hoofdzaak aan om kindgericht bijsturingen te organiseren. De interpretatie ervan gebeurt steeds in samenhang met het totaalbeeld dat de teamleden over het individuele kind voor ogen hebben.

Sinds een tweetal jaar brengen teamleden hun bevindingen in een digitaal kindvolgsysteem in. Dat is toegankelijk voor alle kindbetrokken participanten. Teamleden getuigen van de meerwaarde ervan, vooral door de gelijkgerichte aanpak en procedures.

De resultaten van de leerlingen in de aanvangsklas bevestigen een voldoende kwaliteitsvolle voorbereiding in het kleuteronderwijs.

Teamleden rapporteren tijdens informele momenten en oudercontacten over de ontwikkeling van de kleuters. Voor risicokleuters voorziet het team meer intensieve contacten met ouders.

Begeleiding	Uit de overgangsgesprekken, de vele informele contacten, maar ook uit het kindvolgsysteem puren teamleden veel informatie over de individuele kleuters.
Leerbegeleiding	
Beeldvorming	De kleuteronderwijzeressen besteden hierbij veel aandacht aan welvinden, een positieve ingesteldheid en betrokkenheid. Daarnaast worden specifieke competentievelden van de totale ontwikkeling belicht.
Zorg	

De leraren spelen preventief in op de bevordering van een aantal competenties. Door een goede beeldvorming en voldoende deskundigheid weten de teamleden sterk in te spelen op de eerstelijnszorg en kleuters gepast te ondersteunen door een momentane of een meer gerichte aanpak.

Voor een aantal risicokleuters organiseert het team, in samenspraak met de zorgverantwoordelijke voor de kleuterafdeling en desgevallend met het Centrum voor Leerlingenbegeleiding (CLB), multidisciplinaire overlegmomenten. De kleuteronderwijzeressen trachten de zorgvraag zo concreet mogelijk te omschrijven. Afhankelijk van de problematiek zoekt het multidisciplinair overlegteam naar mogelijke acties om een gericht antwoord te bieden op de zorgvraag. Een beperkt aantal kindgerichte SES-lestijden wordt ingezet voor een tweedelijns ondersteuning. Uitzonderlijk en steeds in overleg met de ouders, beveelt het team externe hulp aan.

Professionalisering	Teamleden kregen in het verleden een aantal teamgebonden of individuele nascholingsmogelijkheden aangereikt. Het ontbreken van een formele multiplicatiestrategie weegt op de doeltreffendheid van gevolgde vormen.
Deskundigheidsbevordering	
Nascholingen	Vooraf via informele contacten verspreiden zich bruikbare tips voor de praktijk naar andere teamleden.
Interne expertise	

Kwaliteitszorg	Diverse outputgegevens, waaronder de gegevens uit het kindvolgsysteem, worden nog in mindere mate op schoolniveau besproken. Ze zijn een beperkt gegeven om de algemene kwaliteit van het kleuteronderwijs te bevragen, te borgen of bij te sturen.
-----------------------	---

3.1.1.4 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

De lagere afdeling slaagt erin om de eindtermen voor wiskunde in voldoende mate te bereiken. Dat blijkt uit de resultaten van de genormeerde tests, de taken en de toetsen uit het leeraanbod en de vorderingen van de leerlingen in het vervolgonderwijs.

Curriculum	De leraren bieden wiskunde aan vanuit een onderwijsleerpakket dat een dekkend aanbod garandeert. Dat blijkt uit de bijhorende concordantietabellen die een volledig doelenbereik verzekeren en het consequente gebruik van het leerpakket. De eindtermen en de leerplandoelen vormen nu nog nauwelijks een referentiekader.
Onderwijsaanbod	
Referentiekader	
Planning	
Evenwichtig en volledig	
Samenhang	

De planningsdocumenten geven aan dat leraren voldoende tijd besteden aan wiskunde. Ook de domeinvulling is evenwichtig en staat via de onderwijsleerpakket eigen systematiek regelmatig geprogrammeerd. Toch leggen leraren soms sterke accenten op bepaalde domeinen waardoor het niet denkbeeldig is dat die wat overaccentuering krijgen ten koste van andere.

Het leerpakket stuurt ook de verticale samenhang. De afspraken over de 'ijzeren maten' versterken de graduele lijn. Behalve voor 'leren leren' komt horizontale samenhang tussen wiskunde en andere leergebieden eerder occasioneel voor.

Of het onderwijsaanbod breed en harmonisch is, hangt deels af van de professionaliteit van de individuele klasleraar. Heel wat teamleden trachten vanuit realistische contexten te vertrekken of volgen de jaarkring om werkelijkheidsgerichte accenten te leggen. Zijn er teamleden die bewust inzetten op afwisselende didactische werk- en groeperingsvormen, het doordachte gebruik van materiaal en media, dan zijn er ook leraren die vasthouden aan sterk gestuurde klassikale lessen.

Het gedifferentieerde aanbod via het leerpakket, het contractwerk in bepaalde groepen en de zorgtussenkomsten verhogen over het algemeen de betrokkenheid van de leerlingen. Toch zijn er groepen waar leerlingen anderhalve lestijd wiskunde in blok krijgen, wat zeker weegt op hun motivatie en taakspanning.

Materieel beheer

Uitrusting
Leermiddelen

De school beschikt over voldoende leermiddelen om de wiskundige doelen na te streven en het didactische proces te ondersteunen. Alle leraren gebruiken overwegend gepast rekenmateriaal en beschikken over een digibord. De onderbouw herbergt ook een 'meetklas' met alle mogelijke attributen, eigen aan metend rekenen en meetkunde. Leraren halen er geregeld materiaal of gaan er met de klas naar toe. Het benutten van de klaswanden en het gebruik van didactische wandplaten blijkt echter weinig functioneel. Er zijn daarover - behalve voor de 'ijzeren maten' - weinig schoolafspraken en ook een reflectie over het nut daarvan was nog geen gespreksonderwerp.

Evaluatie

Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Gericht op bijsturing
Leerlingvolgsysteem

De genormeerde tests en de leerpakketgebonden toetsen en taken scheppen het kader voor een evenwichtige en representatieve evaluatiepraktijk. De genormeerde tests worden opgenomen in het digitale leerlingvolgsysteem. Het peilen naar wiskundige attitudes komt minder aan bod.

Begeleiding

Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Vanuit de observaties, het takentoezicht en via de resultaten op tests en toetsen, zetten de meeste leraren een gedifferentieerde aanpak uit. Het leerpakket eigen differentiatie-aanbod, waardoor leerlingen op niveau leerstof kunnen verwerken, is daarbij primair. Voorts bogen de leraren op onder meer de momentane ondersteuning, de vorming van miniklasjes, de klasinterne differentiatie onder leiding van de groeps- of de zorgleraar om wiskundeonderwijs op maat aan te bieden. Voor bepaalde leerlingen was er ook curriculumdifferentiatie. Voor die laatsten is er een multidisciplinair overleg dat wordt voorbereid door de klasleraren en het zorgteam.

Kwaliteitszorg

Leraren vinden data belangrijk om een valide en betrouwbare kijk te krijgen op

verworven leerstof. Ze zijn richtinggevend voor de zorgbepaling en de - ondersteuning. De school analyseert die gegevens minder om er conclusies op schoolniveau uit te distilleren.

3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming

Voldoet niet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor muzische vorming niet in voldoende mate. De teamleden gebruiken geen legitiem referentiekader om het aanbod te stofferen en de continuïteit en de gradatie te waarborgen. Daardoor ontstaat onvoldoende evenwicht tussen de domeinen. De evaluatie van dit leergebied steunt louter op persoonlijke perceptie.

Curriculum	De leraren vallen niet terug op een specifiek referentiekader om hun muzische
Onderwijsaanbod	aanbod te richten. Afgelopen jaren was er een zekere leerplanverkenning en
Referentiekader	kreeg het team bijscholing over de koepeleigen krachtlijnen voor muzische
Planning	opvoeding. Recentelijk verwijzen de leraren in hun dagplanning naar
Evenwichtig en volledig	leerplandoelen. Ze doen dat vaak te uitvoerig, daardoor ook erg breed en minder
Samenhang	afgestemd op specifiek na te streven doelen.
Brede harmonische vorming	
Actief leren	

Als bronnenmateriaal verwijzen de leraren onder meer naar het internet, bronnenboeken en de leerpakketten voor Nederlands en wereldoriëntatie die soms inspirerend zijn om muzische lessen te plannen. Meestal vertrekken de leraren daarbij vanuit activiteiten en zelden of nooit vanuit de doelen.

Al voor het tweede jaar gebruiken de leraren een overzichtslijst om na te gaan welke domeinen doorheen het jaar aan bod komen en op welke krachtlijnen ze tijdens de muzische lessen focussen. Zonder twijfel heeft deze lijst een indicatieve waarde die het muzische aanbod intentioneel belicht, echter, de overzichten tonen aan dat de school er nog niet in slaagt om een evenwichtig en volledig aanbod te programmeren. Beeld en muziek krijgen over het algemeen ruime aandacht, andere domeinen worden minder en soms minimalistisch aangeboden.

Het mangelt ook aan een continue en graduele opbouw voor de muzische domeinen. Er is wel enige reflex om bij aanliggende leerjaren overlapping te mijden, maar leraren zetten het muzische aanbod niet intentioneel uit met aandacht voor verticale samenhang.

Het volgen van de jaarkring inspireert het schoolse aanbod, zeker in de onderbouw, en zorgt daardoor ook wel voor sterkere horizontale samenhang. Tijdens de toonmomenten verstrengelen sociale vaardigheden en muzische talenten zich in elkaar.

Leraren pretenderen dat de kerngedachten bij de eindtermen voor muzische vorming richtinggevend zijn. Tijdens de bijgewoonde activiteiten blijkt er toch een grote discrepantie tussen wat de teamleden verwoorden en wat er op de klasvloer gebeurt. Plezier beleven, genieten, speels omgaan met de muzische talen en de eigen authenticiteit van leerlingen aanboren, vormen weinig de bedding voor muzische momenten.

Vooraf bij beeld krijgen de leerlingen kansen om te experimenteren en te exploreren. Dat bevordert het actief leren. Anderzijds is er de vraag hoe leraren bij andere domeinen daarop inspelen. Veel activiteiten uit drama en muziek hebben een repetitief karakter, zijn eerder sterk gestuurd en bieden minder

kansen tot ontdekken en creativiteit. Een aantal leraren beweert meer accent te leggen op het muzische proces dan voorheen. Toch zijn er nog heel wat leerkrachten die hoofdzakelijk productgericht werken. Modelmatige beeldende creaties getuigen daarvan.

Materieel beheer

Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

De teamleden zeggen over voldoende leermiddelen te beschikken. Dat geldt zeker voor beeld en muziek. Een aantal beeldende werken van leerlingen versiert de gangen. Contrasterend daarmee zijn de meestal erg summier muzisch aangeklede groepslokalen.

Evaluatie

Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Gericht op bijsturing
Leerlingvolgsysteem

De evaluatie van muzische vorming gebeurt hoofdzakelijk op basis van perceptie. Afhankelijk van de klasleraar liggen verscheidene maatstaven en beoordelingswijzen aan de basis om het muzische proces en/of product te evalueren. Die beoordeling krijgt haar beslag via een pictogram op de trimestriële rapporten en geeft geen evenwichtig en volledig beeld van de muzische competenties. Reflectie over beoordelingscriteria en evaluatievormen vond nog niet plaats.

Begeleiding

Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De evaluaties van muzische vorming zijn geen aanleiding om het muzische aanbod meer op maat van de leerlingen te schoeien en om in te zetten op uitgesproken talenten. Toch wil de school daarop inspelen, wat vooral gebeurt tijdens de maandelijkse 'jij-en-ik'- en andere toonmomenten. Die aanzet wordt in mindere mate doorgetrokken op de klasvloer waar meestal voor alle leerlingen op eenzelfde moment eenzelfde muzisch verwachting geldt. De kansen die schuilen in werkvormen die toelaten om meer muzisch op maat te werken, worden door de school nog niet optimaal aangeboord.

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering
Nascholingen
Interne expertise

De school plant per groep een drietal culturele bezoeken per schooljaar. Zowel dans, theater als film vullen dat aanbod. Nog zelden trekken de leraren deze momenten open om een aantal muzische doelen sterker na te streven. Dat doen wel de activiteiten die de leraren en de leerlingen van de onderbouw nu volgen in samenwerking met de stedelijke kunstacademie. Die sessies zijn verrijkend en inspirerend voor de leerlingen en dragen bij tot de professionalisering van de leerkrachten.

3.1.1.6 Lager onderwijs: lichamelijke opvoeding

Voldoet niet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor lichamelijke opvoeding niet in voldoende mate bij zo veel mogelijk leerlingen. Er is nauwelijks afstemming tussen de vakleraar en de groepsleraren. Die laatste gebruiken minimaal een referentiekader om hun aanbod te sturen, de continuïteit en de gradatie te bewaken en er een valide evaluatie op te enten.

Curriculum

Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

De school kan terugvallen op een bijzondere leermeester lichamelijke opvoeding voor één lestijd per week. Een tweede lestijd, die de school in haar planning programmeert, wordt deels uitgevoerd door de groepsleraren en deels ingevuld met zwemlessen, gegeven door externen. Voor de groepsleraren gelden minimale afspraken over de inhoud van de lessen lichamelijke opvoeding. Die staan in het teken van sport en spel of van 'rode wangenmomenten', waarbij kinderen vooral veel bewegen.

De bijzondere leermeester lichamelijke opvoeding werkt vanuit een jaarplan dat per week een of meer motorische competenties vooropstelt en dat in de

dagplanning per leerjaar een vertaling krijgt in een overeenstemmend gradueel aanbod, onderbouwd door motorische, cognitieve en dynamisch-affectieve doelen. De planning wordt dit jaar gaandeweg afgetoetst aan het vernieuwde leerplan. Bijkomend bronnenmateriaal is inspirerend om de leerinhouden te verpakken.

Er is geen afstemming tussen de parallelgroepen, over de leerjaren heen en het aanbod van de bijzondere leermeester en dat van de groepsleraar. Daardoor zijn de continuïteit en de gradatie niet verzekerd. De groepsleraren die dat wel doen, hanteren het leerplan nauwelijks om het aanbod intentioneel te richten.

De school organiseert soms buitenschoolse activiteiten voor de leerlingen en er zijn ook vrijblijvend naschoolse activiteiten voor een aantal kinderen. In beide gevallen krijgen de leerlingen dan de gelegenheid om kennis te maken met diverse sport- en bewegingsactiviteiten in een ander milieu.

Ondanks de schoolafpraak, organiseren verscheidene groepsleraren de wekelijkse lestijd lichamelijke opvoeding niet, waardoor in de betrokken groepen ongeveer één derde van de gereserveerde onderwijstijd wordt afgewend. Anderen plannen af en toe tot wekelijks een activiteit.

Materieel beheer

In de gymzalen is het nodige materiaal voorhanden.

Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

Evaluatie

Alleen de bijzondere leermeester staat in voor de evaluatie, wat gezien de beschikbare onderwijstijd niet redelijk en realistisch is. Hij evalueert een beperkt aantal basisvaardigheden en geeft een oordeel over persoonsdoelen. De ouders krijgen een beperkte, weinig transparante rapportering over de motorische competenties, de gezonde en veilige levensstijl en het zelfconcept en het sociaal functioneren van hun kind.

Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Kindvolgsysteem
Gericht op bijsturing
Leerlingvolgsysteem

Begeleiding

De bijzondere leermeester differentieert vooral in moeilijkheidsgraad en in ondersteuning. Hij is niet betrokken bij het multidisciplinaire overleg. Voor een goede beeldvorming organiseren de betrokken bijzondere leermeesters een overgangsbespreking voor de leerlingen van de aanvangsklas. De groepsleraren staan niet stil bij onderwijs op maat. De activiteiten en de verwachtingen zijn voor alle leerlingen gelijklopend.

Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Professionalisering

Hoewel de meeste groepsleraren sinds hun opleiding niet of nauwelijks moesten instaan voor activiteiten voor dit leergebied, organiseerde de school voor hen nog geen enkel moment van individuele of teamgerichte leerplanstudie of andere vormen van expertiseontwikkeling. Sommige leraren geven wel aan dat ze altijd terechtkunnen bij de vakleraar, en dit ook wel eens doen. Die volgt jaarlijks meermaals nascholing en participeert aan een bovenschools netwerk van bijzondere leermeesters dat onder meer instrumenten zoals leerlijnen ontwikkelt die ondersteunend zijn voor de praktijk.

Deskundigheidsbevordering
Nascholingen
Interne expertise

Ondanks de reorganisatie die sinds vorig schooljaar voor het leergebied lichamelijke opvoeding loopt in de lagere afdeling, is dit geen voorwerp van opvolging, overleg, reflectie of evaluatie op afdelingsniveau.

3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	ja, neen
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	ja, neen
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de beroepsmogelijkheden	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend	ja
• de procedure volgens welke beroep kan worden ingediend tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Zorgt de school voor een correcte invulling van het zorgbeleid? (decreet bao - art. 153 septies, enkel van toepassing binnen een scholengemeenschap)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	neen

Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	neen
Verloopt het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen, correct? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Welzijn

De resultaten van de controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag.

4.2 Curriculum

4.2.1 Onderwijsorganisatie

De school staat voor de kwaliteitsbewaking van deze variabele aan het begin van een ontwikkelingsproces.

Motivering

Vanuit een historische context ontstaan, bieden de twee in het centrum gelegen onderwijsinstellingen als één pedagogisch geheel volledig basisonderwijs aan. Hierbij huisvest 'Oeterveld' de bovenbouw, 'De Wissel' de onderbouw. Daarnaast is er de vestigingsplaats 'Sprinkel' voor kleuteronderwijs in de Dennenstraat. Een aantal administratieve afspraken bewaken een ongeveer gelijke grootte van de beide scholen.

Doeltreffend voor de groei naar een gelijkgerichte werking is het samenwerkingsconvenant, waarin tal van schoolorganisatorische afspraken verankerd zijn. Het vele informele en formele overleg tussen de beide directeurs en het gevoerde nascholingsbeleid, de gemeenschappelijke personeelsvergaderingen en tal van andere initiatieven verhogen een meer gezamenlijke doelgerichtheid. Die maatregelen blijken doeltreffend te zijn, wat blijkt uit een groeiende profilering van de twee instellingen als één school en een toenemende gelijkgerichte kijk op het onderwijskundig handelen. De verschillen in visie op onderwijs en opvoeding, die voorheen vestigingsplaatseigen waren, zijn hierdoor al meer afgevlakt. Beide directeurs hebben locatieverantwoordelijkheid. Het opdelen van formele en gedelegeerde opdrachten naar iedere directeur is tot op heden geen optie.

Om een effectieve schoolorganisatie te ondersteunen, ervaren de directeurs veel medewerking van het schoolbestuur. In bijna wekelijkse samenkomsten met de voorzitter bespreken ze het beleid en de organisatie. Ook het kernteam is een forum waarop het directieteam een beroep doet om een aantal onderwerpen af te tasten en door te spreken voor ze op de personeelsvergadering komen.

Doelgericht en doeltreffend is de organisatie van het zorgbeleid. Gegroeid uit de werkgroep zorg weet ze zich stevig te verankeren in het onderwijsgebeuren. De coördinatie loopt vlot, teamleden groeiden in een professionele zorghouding. Dit in tegenstelling tot de zwakke doeltreffendheid van andere gestarte werkgroepen, die één voor één verzanden. Dit weegt op de ondersteuning van de teamleden en de verdere ontwikkeling van de organisatie.

De school hanteert criteria voor de organisatie van het lestijdenpakket en de indeling van leerlingen in de verschillende parallelgroepen. Zij kiest hierbij bewust voor kleine klasgroepen, vanuit de mogelijkheid die dit biedt voor een preventieve zorgwerking. Teamleden beamen hierbij verregaand inspraak te krijgen, maar doen eigenlijk weinig inbreng. Niet alle teamleden geven even eendrachtig gevolg aan de consequenties van bepaalde gemaakte keuzes. Het opnemen van de verantwoordelijkheid om zelf deels in te staan voor de organisatie van de lessen lichamelijke opvoeding blijkt niet doeltreffend.

Eén van beide directeurs fungeert nog als deeltijds coördinerend directeur. Omdat deze opdracht bovenop de invulling van het directeursambt komt, is het niet denkbeeldig dat dit weegt op de organisatie en de

beleidsmatige aansturing ervan. Vooralsnog is er geen consensus om via samengelegde punten enige vrijstelling voor dit ambt te organiseren.

4.3 Begeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, ondersteuning, doeltreffendheid, ontwikkeling.

4.3.1 Leerbegeleiding

Motivering

Beide scholen voeren een volledig gemeenschappelijk zorgbeleid. Onder leiding van een voltijds zorgcoördinator krijgt dit beleid gestalte op school- leerkracht- en leerlingniveau. Om zover te komen zette het zorgteam een traject uit dat tot de huidige werking leidde. Door het delegeren van specifieke zorgtaken onder meerdere teamleden, tracht het zorgteam doelgericht te werken.

Om deze werking te kunnen garanderen boort de school naast de specifieke uren zorgcoördinatie ook de recente SES-lestijden en een aan aantal reguliere lestijden aan.

De school wil aan alle kinderen een goede zorgomkadering bieden. Naast besprekingen en diagnoses legt de school een belangrijk accent op de actiegerichte hulpverlening. De school werkte hiertoe een zorgvisie uit in een zorgcontinuüm, dat per niveau ieders verantwoordelijkheden beschrijft. Zo goed als alle teamleden zijn door de volgehouden inspanningen van het zorgteam met deze visie vertrouwd. Ze zijn overtuigd van de praktijkgerichte consequenties en de meerwaarde ervan.

Basisprincipe in de zorg is het streven van elk teamlid naar een krachtige leeromgeving, waarbij elk kind succes mag ervaren, zich betrokken voelt en bij mogelijke ontwikkelingsvertraging de nodige ondersteuning geboden wordt. In de eerstelijnszorg is de didactische benadering van het onderwijsleerproces, waarbij actief leren in een krachtige leeromgeving parallel loopt met momentane ondersteuning en gerichte differentiatie, nog enigszins afhankelijk van de individuele leerkrachtstijl.

Naast de verantwoordelijkheid in de eerstelijnszorg van elk teamlid verzekert een krachtig en gestructureerd zorgbeleid, ondersteund door duidelijke afspraken, procedures en functionele documenten een kwaliteitsvolle werking. Snel en preventief op de bal spelen, zeker in de benedenbouw, is een speerpunt in de werking.

In de kleuterafdeling voeren teamleden driemaal per jaar een screening van het welbevinden, de betrokkenheid en de basiscompetenties van de kleuters uit. De screening van de basiscompetenties leidt veeleer tot algemene omschrijvingen. Hierbij is het nog minder de gewoonte om te observeren vanuit relevante doelen binnen de diverse leergebieden of competentievelden, maar verwijzen de vaststellingen naar algemene persoonlijkheidsontwikkelingen van de kleuter. Deze gegevens voeden het multidisciplinair overleg, waarbij voor bepaalde kleuters de mogelijkheid bestaat tot acties binnen de SES-lestijden of desgevallend een voorstel tot externe ondersteuning kan volgen.

Een aantal gestandaardiseerde testen, hoofdzakelijk van wiskundige of talige inslag en een schoolrijpheidsvoorwaardentest vervullen de functie van een parameter ten opzichte van de eigen vaststellingen. Alle gegevens komen in het digitaal zorgsysteem, dat ook voor de directeurs en het CLB vlot toegankelijk is. De samenwerking met deze laatste dienst verloopt volgens teamleden trouwens voortreffelijk.

De lagere afdeling brengt de beginsituatie duidelijk in kaart door de overgangsgesprekken, de informatie uit het leerlingvolgsysteem en de vele informele contacten. Naast voorbereide klassenraden organiseert het zorgteam multidisciplinair overleg over leerbedreigde kinderen, samen met het CLB. Vanuit de

concretisering van de zorgvraag formuleert het team acties. Krachtig is de structureel vastgelegde opvolging via gesprekken met teamleden van deze acties door de zorgcoördinator, waardoor de werking uitmondt in een effectief zorgsysteem. Deze vrij sturende aanpak leidt tot een verdiepende ondersteuning, wat uiteindelijk de effecten bij de leerlingen verhoogt. In de onderbouw voorziet de organisatie hiervoor structureel lestijden, die in de hogere leerjaren iets afgebouwd worden. Voor leerlingen die ambulante ondersteuning genieten, maken de additionele leerkrachten doorgaans een handelingsplan.

De lagere afdeling bouwt op een gestructureerde wijze een aantal genormeerde tests in de jaarwerking in. Uitslagen worden hoofdzakelijk op kindniveau gehanteerd voor mogelijke remediëring, maar ook aanzetten om evoluties op groepsniveau te volgen zijn al merkbaar. Aspecten van de zorgwerking in functie van de kwaliteitszorg zijn regelmatig het voorwerp van reflectie op het kernteam of op de personeelsvergaderingen.

De doeltreffendheid van deze aanpak vertaalt zich in het duidelijker schetsen van de zorgproblematiek door teamleden en het uitvoeren van de concrete acties hierop geënt. Meer nog getuigen teamleden van een toegenomen mentaliteitswijziging, waarbij zorg als essentieel aan het onderwijsproces beschouwd wordt en tot een open professioneel onderwerp verworden is. Door haar consistente werking is het zorgteam vrij zeker dat weinig kinderen het zorgvangnet kunnen ontglippen.

De school onderhoudt vlotte contacten en puurt meerwaarde uit de begeleiding van derden. Meerdere kinderen met ondersteuning van logopedie of geïntegreerd onderwijs (GON) vinden extra baat bij een degelijke samenwerking met de zorg op school. Ook teamleden professionaliseren zich in zorg door de veelvuldige contacten.

De zorgcoördinatoren uit de verschillende scholen van de streek komen maandelijks samen en wisselen ervaringen uit. Deze interne deskundigheidsbevordering draagt bij tot een verrijking van het zorgsysteem.

Vanuit een groeiend enthousiasme getuigen teamleden en zorgverantwoordelijken van een grote tevredenheid en een vlotte samenwerking. Verdere ontwikkelingen en uitdagingen liggen in het nog bewuster omgaan met handelingsplannen, de zorgstructuren en het digitale platform.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

In beide basisscholen dragen de respectieve directeurs volledige locatieverantwoordelijkheid en zetten vooral in op de praktische organisatie van de school. Ze delegeren, noch specificeren of bakenen onderling bepaalde taken af. De teamleden waarderen hun bereikbaarheid en aanspreekbaarheid.

Er is een kernteam dat bestaat uit de beide directeurs, aangevuld met de ICT- en de zorgcoördinatoren van beide scholen en afdelingen. Beleidsvoorbereidend werk, voorafgaand aan de lerarenvergaderingen, en het creëren van een draagvlak om veranderingen en vernieuwingen te introduceren, blijken de belangrijkste opdrachten van deze werkgroep.

De teamleden krijgen grote autonomie om hun pedagogisch-didactische opdracht waar te maken. De directie rekent op het verantwoordelijkheidsgevoel en de deskundigheid van de leraren en stuurt vooral indirect en weinig persoonlijk aan. Occasioneel zijn er klasbezoeken die informeel verlopen en zelden uitmonden in evaluatiegesprekken. Die informele koersbewaking weegt op de efficiëntie en effectiviteit van afspraken en de uitvoering ervan.

De wijze waarop het leiderschap als pedagogisch-didactisch ondersteunend wordt ervaren is verscheiden. Sommige leraren verwachten coaching en blijven meestal op hun honger zitten, anderen zijn dan weer geen vragende partij om enige persoonlijke begeleiding of bijsturing te krijgen.

Hoewel de beide schoolculturen naar elkaar toegroeiden, blijven er toch nog grote visieverschillen die wegen op de schoolwerking. De professionele openheid en de bereidheid voor vernieuwingen en veranderingen is divers en weegt op bepaalde teamleden. Er is veel ruimte voor individuele eigenheid, maar die wordt niet gekanaliseerd in het kader van een gedragen schoolopdracht.

Afgelopen jaren besteedde de directie er heel wat aandacht aan om samen met de teamleden de eigen visie op opvoeding en onderwijs uit te werken. Dat resulteerde in 'De genietbare school', een tekst die organisatorische en onderwijskundige kernwaarden bundelt en dient om de schoolse werking te sturen en af te toetsen. Het team tracht deze visie nu te implementeren. Die heeft niet voor alle teamleden een even sterke en ondersteunende waarde, wat blijkt uit een discrepantie tussen hun onderwijskundig denken en handelen.

De kleuterafdeling werkt momenteel aan een eigen opvoedingsproject dat de eigenheid van het kleuteronderwijs moet vatten. Dat gebeurt met de medewerking van een externe begeleider. De school pretendeert volgend jaar van start te gaan met een gelijke werking voor de lagere afdeling.

De school heeft een uitgesproken visie op zorg. Die wordt gedragen door een zorgteam dat die visie ook sterk aanstuurt, waardoor leraren een duidelijk beeld krijgen op de eigen en de schoolse zorgverwachtingen. Daardoor blijkt de zorgvisie ondersteunend, doelgericht en doeltreffend.

De beide scholen leverden gaandeweg inspanningen om vanuit hun eigenheid te groeien naar één team. De directie is van mening dat de gezamenlijke doelgerichtheid toenam en dat de school evolueerde van een leerstof- naar een meer leerlingcentrale instelling. Dat blijkt in zekere mate, maar is zeker nog geen algemene verworvenheid.

Voor de personeelsvergaderingen zijn een forum voor besluitvorming. Behalve onderwerpen die voor de beide afdelingen belangrijk zijn, worden de vergaderingen meestal niveauspecifiek gehouden. Dan komen heel wat pedagogisch-didactische items aan bod.

De school kiest voor werkgroepen om de werking te ondersteunen. Doorgaans verloopt dat te vrijblijvend. Een aantal startte wel op, maar de werking stagneerde of viel weg, behalve voor de zorggroep. Die is sterk verankerd in de school en stuurt ook de zorgwerking doelgericht en doeltreffend aan.

De school is bezorgd om haar kwaliteit en tracht die op meerdere wijzen in kaart te brengen en te verbeteren. Belangrijke indicatoren daarbij zijn onder meer de resultaten uit het vervolgonderwijs en de tevredenheidsonderzoeken bij de ouders en de leerlingen. Die geven aan dat die betrokkenen over het algemeen tevreden zijn over de schoolwerking.

De school verzamelt ook indicatieve cijfergegevens die kwaliteitsaspecten van het onderwijs in kaart brengen. Zo zijn er de data uit het leerlingvolgsysteem en de koepeleigen toetsen. De school gebruikt die minimaal om er schoolbrede conclusies uit te trekken en daar, zo nodig, verbetertrajecten op te enten.

Met het team voert de directie bij de afsluiting van het schooljaar gesprekken over de goede en minder goede aspecten van de schoolwerking. Een aantal vaststellingen is aanleiding voor een innovatie- of verbetertraject. De sessies over 'omgaan met gedragsmoeilijkheden bij leerlingen' zijn daar een voorbeeld van.

De directie zegt stevig in te zetten op nascholing als kwaliteitsbevorderende factor. Niet altijd is die expertiseverwerving zoals verwacht en rendeert ze nog weinig op schoolniveau. Mogelijk verzekert een doordachte en planmatige trajectondersteuning, waarbij planning, uitvoering, evaluatie en borging of bijsturing de leidraad vormen, te weinig de doelgerichte en doeltreffende implementatie van vernieuwingen.

De school voert nog geen formeel talenbeleid. In haar communicatie naar derden besteedt ze ruime aandacht aan de talige aspecten. In het leergebied Nederlands ontplooit het team initiatieven om het werken in dit leergebied te optimaliseren.

De lestijden SES (socio-economische status) zijn deels verankerd in het zorgbeleid, waar ze garant staan voor een kindgerichte werking. Een aantal lestijden is aangewend om klasgroepen in te richten.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- In de kleuterafdeling staat het uitgewerkte aanbod binnen een thematische benadering borg voor het nastreven van de ontwikkelingsdoelen voor wiskundige initiatie en muzische vorming.
- In de kleuterafdeling waarborgt een stevige didactische benadering en een doordachte en functionele inrichting en organisatie een kwaliteitsvolle praktijk.
- Een volledig, evenwichtig en gradueel opgebouwd onderwijsaanbod en de gedifferentieerde aanpak garanderen dat de lagere afdeling de eindtermen voor wiskunde bereikt. Koepeleigen centrale toetsen bevestigen dat.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Alle teamleden hechten een groeiend belang aan welbevinden en betrokkenheid als basis voor een degelijke competentieontwikkeling. Een krachtige didactiek en een positief klasklimaat stimuleren zeker in de kleuterafdeling, zelfsturing en verzelfstandiging.
- Een transparant zorgbeleid, gedragen door een visie, wint almaar aan belang en kracht door stevige structuren en procedures, een consequente opvolging en een actiegerichte ondersteuning op de drie niveaus.
- Beide scholen zijn sterk gegroeid in hun opzet om tot een doeltreffende pedagogisch geheel te verworden. Organisatorische, onderwijskundige en administratieve afspraken leiden almaar meer tot een gelijkgerichte benadering, hoewel visieverschillen tussen de vestigingsplaatsen nog leven.

Wat betreft het algemeen beleid

- De school besteedt intentioneel aandacht aan het uitwerken van een eigen onderwijsvisie. Ze doet daarbij een beroep op de betrokkenheid en de inbreng van het team. De kleuterafdeling concretiseert momenteel die visie in samenwerking met de pedagogische begeleidingsdienst.
- Een gedeeld leiderschap wordt ondersteund door het kernteam en het zorgteam, wat de doelgerichtheid van het beleidsvoorbereidend werk en het creëren van een groter draagvlak voor vernieuwingen onderbouwt.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De kleuterafdelingen kunnen de leerplandoelen voor beide leergebieden nog gericht aanwenden bij het nastreven van een uitdagend en gradueel samenhangend aanbod.
- Het kleuterteam kan doelgerichte afspraken maken over een functioneel en transparant bewakingssysteem, waardoor ze het dekkend zijn van het aanbod op leerplan- of ontwikkelingsdoelen concretiseert.
- Observaties kunnen in de kleuterafdeling nog aan kracht winnen door ze aan relevante en leeftijdsgebonden leerplandoelen te koppelen.
- In de lagere afdeling ontbreekt het aan een doorleefde en gedragen visie op muzische vorming. De teamleden kunnen sterker inzetten op de muzische talen, de talenten en de eigen authenticiteit van de leerlingen. Plezier beleven, genieten en inspelen op de creativiteit van de leerlingen kunnen dan de onderstroom vormen bij muzische momenten.
- Maak in functie van de leerplanrealisatie afspraken over de afstemming van het aanbod voor lichamelijke opvoeding, over de organisatie en de onderwijstijd, de evaluatie van de vorderingen en de professionalisering van de groepsleraren.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Binnen de organisatie kunnen de teamleden inspraak hebben in de criteria voor de lestijdenverdeling en de opdrachteninvulling. Daarbij is het eensgezind opnemen van verantwoordelijkheid eigen aan de consequenties van genomen keuzes een absolute voorwaarde.

- Hoewel ingenomen door vele beslommeringen, kan het leiderschap efficiënt inzetten op het maken van duidelijke werkafspraken en de opvolging ervan met als doel de verscheidenheid weg te vlakken en de verregaande autonomie om te buigen in het kader van een doeltreffende onderwijsorganisatie.

Wat betreft het algemeen beleid

- Een meer doordachte en planmatige trajectondersteuning bij veranderingen en innovaties kan de doelgerichtheid en de doeltreffendheid van het geboden onderwijs positief beïnvloeden.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De lagere afdeling dient vanuit de visie van het leerplan een evenwichtig en gradueel opgebouwd muzisch aanbod te realiseren om zo te voldoen aan haar maatschappelijke opdracht.
- De lagere afdeling dient lichamelijke opvoeding grondig te herbekijken om te verzekeren dat de eindtermen worden gerealiseerd met aandacht voor volledigheid, evenwicht en gradatie.

Wat betreft de regelgeving

- De school dient de procedure waarop de getuigschriften toegekend worden in overeenstemming te brengen met de wettelijke reglementering hieromtrent.

7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG

7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen':

GUNSTIG

voor **kleuteronderwijs**.

BEPERKT GUNSTIG

voor het **lager onderwijs**
omwille van het niet voldoen aan de onderwijsdoelstellingen voor
muzische vorming
lichamelijke opvoeding

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf 27-02-2016 opnieuw een controle uit.

7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de overige erkenningsvoorwaarden:

GUNSTIG

7.3 Overige reglementering: regeling voor het vervolg

Het inspectieteam stelde volgende inbreuk(en) vast:

Het uitreiken en afleveren van de getuigschriften verloopt niet volgens de geëigende procedure. Decreet basisonderwijs art 53-57 en BVR voor het uitreiken van het getuigschrift basisonderwijs en het vastleggen van de vorm ervan.

Om deze inbreuk(en) op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf 27-02-2016 opnieuw een controle uit.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname
Paul Lemmens de inspecteur-verslaggever	Naam: het bestuur of zijn gemandateerde
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling	